

*Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki*

redakcja naukowa dr hab. n. med. Danuta Dyk,  
dr hab. n. med. i n. o zdr. Aleksandra Gutysz-Wojnicka

Spis treści

Część I. Podstawy pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki20

1.1. Ustawiczne kształcenie22

1. Fundamentalne aspekty pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki – Danuta Dyk22

1.2. Udzielanie przez pielęgniarkę świadczeń zdrowotnych24

1.3. Współpraca w zespole26

1.4. Rodzina pacjenta28

Piśmiennictwo30

2.1. Pomiar ciśnienia tętniczego krwi – Lucyna Płaszewska-Żywko31

2. Monitorowanie stanu chorego na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii31

2.2. Pomiar ośrodkowego ciśnienia żylnego – Lucyna Płaszewska-Żywko44

2.3. Pomiar ciśnienia zaklinowania w kapilarach płucnych. Pomiar rzutu serca – Lucyna Płaszewska-Żywko49

2.4. Pulsoksymetria i kapnometria – Katarzyna Wojnar-Gruszka59

2.5. Równowaga kwasowo-zasadowa – Ewa Kawalec-Kajstura68

2.6. Bilans wodno-elektrolitowy – Ewa Kawalec-Kajstura84

2.7. Monitorowanie temperatury ciała – Ewa Kawalec-Kajstura94

Piśmiennictwo102

3.1. Zabezpieczenie drożności dróg oddechowych – Stanisław Wojtan104

3. Procedury medyczne wykonywane na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii104

3.2. Wziernikowanie dróg oddechowych za pomocą bronchofiberoskopu – Ilona Nowak-Kózka,  
Aurelia Segal118

3.3. Tlenoterapia – Katarzyna Wojnar-Gruszka126

3.4. Mechaniczna wentylacja płuc – Katarzyna Wojnar-Gruszka134

3.5. Toaleta dróg oddechowych – Katarzyna Wojnar-Gruszka154

3.6. Kontrapulsacja wewnątrzaoortalna – Lucyna Płaszewska-Żywko161

3.7. Ciągłe leczenie nerkozastępcze – Ilona Nowak-Kózka171

3.8. Pozaustrojowe wspomaganie czynności wątroby – Aurelia Segal184

3.9. Pozaustrojowa wymiana gazów – Bożena Seczyńska190

3.10. Hipotermia terapeutyczna – Lucyna Płaszewska-Żywko217

Piśmiennictwo227

4. Postępowanie w nagłym zatrzymaniu krążenia u pacjentów na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii – Michał Mandecki231

4.1. Nagłe niespodziewane zatrzymanie krążenia w czasie znieczulenia232

4.2. Postępowanie według schematu zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (ALS)256

4.3. Opieka poresuscytacyjna261

Piśmiennictwo274

5. Profilaktyka i kontrola zakażeń na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii – Sylwia Miętkiewicz, Bożena Nowaczyk275

5.1. Zapobieganie zakażeniom na oddziałach intensywnej terapii276

5.2. Postępowanie z pacjentem zakażonym279

5.3. Monitorowanie i kontrola zakażeń281

5.4. Zakażenia na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii283

Piśmiennictwo305

6.1. Wprowadzenie306

6. U warunkowania kulturowe, religijne i etyczne opieki nad pacjentem na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii – Beata Dobrowolska, Aleksandra Gutysz-Wojnicka306

6.2. Normy kodeksowe i ochrona tożsamości kulturowej pacjenta307

6.3. Kulturowo kompetentna opieka pielęgnarska308

6.4. Ocena przekonań kulturowych/religijnych oraz oczekiwań pacjenta i jego rodziny310

6.5. Współpraca z rodziną pacjenta pochodzącego z odmiennego kręgu kulturowego319

6.6. Konflikty wartości i podejmowanie decyzji etycznych w opiece nad pacjentem odmiennym kulturowo320

Piśmiennictwo323

Część II. Pielęgniarstwo anestezjologiczne326

7.1. Homeostaza328

7.2. Odpowiedź stresowa organizmu na interwencję chirurgiczną328

7. Homeostaza układowa i narządowa podczas znieczulenia – Barbara Tamowicz328

7.3. Termoregulacja334

7.4. Równowaga wodno-elektrolitowa337

7.5. Równowaga kwasowo-zasadowa344

7.6. Odpowiedź organizmu na stres okołoperacyjny – podsumowanie348

Piśmiennictwo350

8.1. Anestetyki wziewne351

8. Farmakologia leków stosowanych podczas znieczulenia ogólnego i regionalnego oraz sedacji i analgesedacji – Barbara Tamowicz351

8.2. Dożylne środki znieczulenia ogólnego353

|                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 8.3. Środki zwiotczające mięśnie                                                                                                        | 357 |
| 8.4. Środki znieczulenia przewodowego                                                                                                   | 364 |
| 8.5. Interakcje między lekami stosowanymi w procedurach anestezjologicznych                                                             | 367 |
| Piśmiennictwo                                                                                                                           | 369 |
| 9.1. Cel przedoperacyjnej konsultacji anestezjologicznej                                                                                | 370 |
| 9. O cena przedoperacyjna pacjenta i przygotowanie do znieczulenia – Barbara Tamowicz                                                   | 370 |
| 9.2. Badanie podmiotowe i przedmiotowe                                                                                                  | 371 |
| 9.3. Ryzyko związane ze znieczuleniem                                                                                                   | 378 |
| 9.4. Premedykacja farmakologiczna                                                                                                       | 379 |
| 9.5. Ułożenie pacjenta na stole operacyjnym z uwzględnieniem rodzaju zabiegu operacyjnego oraz znieczulenia                             | 383 |
| Piśmiennictwo                                                                                                                           | 387 |
| 10.1. Sprzęt i aparatura, stanowisko znieczulenia                                                                                       | 388 |
| 10. Sprzęt, aparatura, dokumentacja stosowana w anestezjologii – Janusz Kidacki, Beata Horeczy                                          | 388 |
| 10.2. Dokumentacja                                                                                                                      | 396 |
| 11.1. Wskazania do wykonania znieczulenia ogólnego                                                                                      | 398 |
| 11. Znieczulenie ogólne – Beata Horeczy, Maciej Kolowca, Bogusław Gawęda                                                                | 398 |
| 11.2. Przebieg znieczulenia ogólnego                                                                                                    | 399 |
| 11.3. Ryzyko powikłań                                                                                                                   | 405 |
| 11.4. Zapobieganie powikłaniom anestezjologicznym                                                                                       | 407 |
| Piśmiennictwo                                                                                                                           | 410 |
| 12.1. Środki znieczulenia przewodowego                                                                                                  | 411 |
| 12. Znieczulenie przewodowe miejscowe i regionalne – Marek Wojtaszek, Dorota Ozga                                                       | 411 |
| 12.2. Charakterystyka środków znieczulenia miejscowego                                                                                  | 414 |
| 12.3. Postępowanie przed znieczuleniem przewodowym                                                                                      | 415 |
| 12.4. Postępowanie w czasie znieczulenia przewodowego                                                                                   | 415 |
| 12.5. Rodzaje znieczulenia przewodowego                                                                                                 | 417 |
| 12.6. Najczęstsze techniki znieczulenia przewodowego                                                                                    | 419 |
| 12.7. Powikłania znieczulenia przewodowego                                                                                              | 432 |
| Piśmiennictwo                                                                                                                           | 435 |
| 13.1. Ocena stanu pacjenta i postępowanie pooperacyjne                                                                                  | 436 |
| 13. Opieka nad pacjentem w bezpośrednim okresie po operacji i znieczuleniu – Dorota Ozga, Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska, Marek Wojtaszek | 436 |
| 13.2. Powikłania pooperacyjne                                                                                                           | 437 |
| 13.3. Ocena bólu pooperacyjnego                                                                                                         | 441 |
| Piśmiennictwo                                                                                                                           | 450 |
| 14.1. Znieczulenie w kardiochirurgii                                                                                                    | 451 |

14. Specyfika prowadzenia znieczulenia, analgosedacji i sedacji w kardiochirurgii, neurochirurgii, chirurgii naczyniowej, traumatologii, urologii, ginekologii, położnictwie, laryngologii, okulistyce – Elżbieta Mach-Lichota, Bogusław Gawęda451

14.2. Znieczulenie w neurochirurgii454

14.3. Znieczulenie w laryngologii456

14.4. Znieczulenie w okulistyce458

14.5. Znieczulenie w chirurgii naczyniowej460

14.6. Znieczulenie w urologii i ginekologii461

14.7. Znieczulenie w położnictwie464

14.8. Znieczulenie w traumatologii467

Piśmiennictwo470

15.1. Odrębności opieki okołoperacyjnej nad pacjentem bariatrycznym471

15. Opieka okołoperacyjna nad pacjentem bariatrycznym – Krystyna Woźniak, Dorota Ozga471

15.2. Okres przedoperacyjny473

15.3. Opieka śródoperacyjna475

15.4. Wybudzenie i opieka pooperacyjna476

Piśmiennictwo478

16.1. Organizacja opieki nad pacjentami leczonymi w ramach chirurgii jednego dnia479

16. Specyfika przeprowadzania procedur anestezyjologicznych w ramach oddziału chirurgii jednego dnia i poza salą operacyjną – Stanisław Wojtan479

16.2. Kwalifikacja pacjenta do postępowania w ramach chirurgii jednego dnia480

16.3. Opieka okołoperacyjna482

Piśmiennictwo484

Część III. Pielęgniarstwo w intensywnej opiece486

17.1. Charakterystyka terminologii medycznej według WHO i terminologii pielęgniarstwa według NANDA488

17. Proces sprawowania opieki pielęgniarstwa według założeń klasyfikacji NANDA – Danuta Zarzycka488

17.2. Zasady stosowania terminologii NANDA w praktyce opieki pielęgniarstwa493

17.3. Użyteczność terminologii dla rozwoju opieki pielęgniarstwa499

17.4. Specyfika diagnoz pielęgniarstwa w intensywnej opiece medycznej500

Piśmiennictwo503

18.1. Ostra niewydolność układu oddechowego505

18. Opieka nad chorym w stanie zagrożenia życia spowodowanym ostrą niewydolnością układu oddechowego – Aleksandra Gutysz-Wojnicka, Anna Doboszyńska505

18.2. Opieka nad chorym w stanie zagrożenia życia spowodowanym ostrą niewydolnością układu oddechowego510

## Piśmiennictwo541

### 19.1. Definicja niewydolności serca542

19. Opieka nad chorym w stanie zagrożenia życia spowodowanym niewydolnością układu krążenia – Edyta K. Cudak, Dorota Kazimierska542

### 19.2. Opieka pielęgniarska nad chorym w stanie zagrożenia życia spowodowanym niewydolnością układu krążenia556

## Piśmiennictwo571

### 20.1. Stany zagrożenia życia spowodowane niewydolnością układu nerwowego572

20. Opieka nad pacjentem w stanie zagrożenia życia spowodowanym niewydolnością układu nerwowego – Danuta Dyk, Aleksandra Gutysz-Wojnicka572

### 20.2. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w stanie zagrożenia życia spowodowanym niewydolnością układu nerwowego587

## Piśmiennictwo603

### 21.1. Wstrząs604

21. Opieka nad chorym w stanie zagrożenia życia spowodowanym wstrząsem – Danuta Dyk, Aleksandra Gutysz-Wojnicka, Celina Głaza604

### 21.2. Opieka pielęgniarska nad chorym w stanie zagrożenia życia spowodowanym wstrząsem610

### 21.3. Procedura przetaczania płynów przez pompę infuzyjną objętościową621

## Piśmiennictwo625

### 22.1. Społeczno-demograficzne aspekty starzenia się społeczeństwa626

22. Odrębności opieki nad chorym w starszym wieku w stanie zagrożenia życia – Bożena Nowaczyk626

### 22.2. Narządowe i układowe zmiany inwolucyjne628

### 22.3. Opieka pielęgniarska nad chorym w starszym wieku w stanie zagrożenia życia632

### 22.4. Rehabilitacja642

## Piśmiennictwo643

### 23.1. Dawca narządów644

23. Opieka okołotransplantacyjna – Lidia Glinka, Małgorzata Brackowska644

### 23.2. Postępowanie przy pobieraniu narządów i tkanek od dawcy zmarłego652

### 23.3. Opieka nad biorcą przeszczepu653

### 23.4. Opieka nad biorcą w okresie pooperacyjnym656

## Piśmiennictwo661

### 24.1. Chory w schyłkowym okresie życia na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii662

24. Opieka nad chorym w schyłkowym okresie życia na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii – Sylwia Miętkiewicz662

### 24.2. Opieka pielęgniarska nad chorym i jego rodziną w schyłkowym okresie życia664

## Piśmiennictwo675

25.1. Niedożywienie kaloryczno-białkowe jako problem chorych leczonych na oddziale intensywnej terapii676

25. Leczenie żywieniowe chorych w stanach zagrożenia życia spowodowanych niewydolnością jednego lub kilku podstawowych układów organizmu – Karina Stefańska-Wronka, Celina Głaza676

25.2. Opieka pielęgniarska nad chorym leczonym żywieniowo w stanach zagrożenia życia spowodowanych niewydolnością jednego lub kilku podstawowych układów organizmu687

25.3. Procedura żywienia parenteralnego703

25.4. Procedura żywienia enteralnego706

Piśmiennictwo712

26.1. Majaczenie (delirium)714

26. Delirium, ból i zaburzenia snu u pacjentów na oddziale intensywnej terapii – Aleksandra Gutysz-Wojnicka, Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska714

26.2. Ból u chorych na oddziale intensywnej terapii716

26.3. Zaburzenia snu u chorych na oddziale intensywnej terapii721

Piśmiennictwo727

Skorowidz728

Treść książki

[Przejdź do opcji czytnika](#)

[Przejdź do nawigacji](#)

[Przejdź do informacji](#)

[Przejdź do stopki](#)